

LIETUVOS RESPUBLIKOS
REGLAMENTUOJAMŲ PROFESINIŲ KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMO ĮSTATYMO
NR. X-1478 29, 31 STRAIPSNIŲ IR 6 PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/505 kuria dėl Rumunijoje parengtų bendrosios praktikos slaugytojų profesinės kvalifikacijos pripažinimo iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB (toliau – Direktyva 2024/505). Direktyvos 2024/505 nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę iki 2025 m. kovo 4 d. ir apie nacionalines įgyvendinimo priemones nedelsiant pranešta Europos Komisijai.

Įstatymo projekto tikslas yra užtikrinti, kad Rumunijoje atitinkamą rengimą baigę bendrosios praktikos slaugytojai, atitinkantys Įstatymo projekto 2 straipsnyje, kuriuo yra keičiama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 (toliau – Įstatymas) 31 straipsnio 4 dalis, nustatytas sąlygas, būtų pripažinti pagal automatinį profesinės kvalifikacijos pripažinimo principą.

Direktyva 2024/505 buvo iš dalies pakeistas 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (toliau – Direktyva 2005/36/EB) 33(a) straipsnis, skirtas Rumunijos bendrosios praktikos slaugytojų įgytosioms teisėms, t. y. Direktyvos 33(a) straipsnis papildytas konkrečiais formalios kvalifikacijos įrodymais, kuriuos turintys Rumunijoje rengimą baigę asmenys galėtų naudotis įgytomis teisėmis ir automatinio profesinės kvalifikacijos pripažinimo principu. Direktyva 2024/505 buvo papildytos specialiuųjų įgytų teisių taisyklės, nustatytos Direktyvos 2005/36/EB 33(a) straipsnyje, siekiant užtikrinti spartesnę ir paprastesnę bendrosios praktikos slaugytojų, kurios Rumunijoje baigė rengimą, neatitinkantį Direktyvoje 2005/36/EB nustatytų minimalių rengimo reikalavimų, tačiau kartu įgijo kitą formalios kvalifikacijos įrodymą, patvirtinantį specialios tobulinimo programos baigimą, pripažinimą. Speciali tobulinimo programa Rumunijoje parengta ir patvirtinta, siekiant užtikrinti minimalių rengimo reikalavimų bendrosios praktikos slaugytojams, nustatytų Direktyvoje 2005/36/EB, atitikimą.

Direktyvos 2024/505 nuostatomis siekiama supaprastinti Rumunijoje rengimą baigusiu bendrosios praktikos slaugytojų, kurių profesinė kvalifikacija po Rumunijos įstojimo į ES neatitiko būtiniausių rengimo reikalavimų, nustatytų Direktyvoje 2005/36/EB, pripažinimą.

Taip pat Direktyvos 2024/505 nuostatomis Direktyva 2005/36/EB buvo papildyta 33(b) straipsniu dėl Rumunijos bendrosios praktikos slaugytojų teisių, įgytų iki 2024 m. kovo 3 d., galiojimo.

Įstatymo projekto uždavinys – perkelti į nacionalinę teisę Direktyvos 2024/505 nuostatas dėl Rumunijoje parengtų bendrosios praktikos slaugytojų įgytų teisių, taip užtikrinant jų teisę laisvai judėti ir galimybę toliau naudotis jau priimtais sprendimais dėl jų profesinės kvalifikacijos pripažinimo

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Talentų politikos grupės (vadovas Osvaldas Šmitas, tel. +370 699 19 945, el. p. osvaldas.smitas@eimin.lt, vyresnysis patarėjas Linas Kadys, tel. +370 640 14 700, el. p. linas.kadys@eimin.lt) patarėja Sandra

Kvaraciejienė tel. +370 689 87 970, el. p. sandra.kvaraciejiene@eimin.lt ir patarėja Rasa Balserienė tel. +370 621 31 328, el. p. rasa.balseriene@eimin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptariamai teisiniai santykiai

Įstatymo 31 straipsnis reglamentuoja bendrosios praktikos slaugytojų specialiąsias įgytąsias teises, taip pat ir baigusią rengimą Rumunijoje.

Įstatymo 31 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija kaip pakankamą įrodymą pripažįsta valstybių narių piliečių, kurie dalyvavo bendrosios praktikos slaugytojų rengimuose Rumunijoje ir kurių rengimas neatitinka būtiniausių rengimo reikalavimų, šio straipsnio 4 dalyje nurodytus bendrosios praktikos slaugytojo formalios kvalifikacijos įrodymus, su sąlyga, kad kartu su tuo įrodymu pateikiamas pažymėjimas, kuriame nurodyta, jog tos valstybės narės piliečiai bent trejus metus iš eilės per penkerius metus iki tokio pažymėjimo išdavimo dienos faktiškai ir teisėtai užsiėmė bendrosios praktikos slaugytojo veikla Rumunijoje, įskaitant visiškos atsakomybės už pacientų slaugymo veiklos planavimą, organizavimą ir vykdymą prisiėmimą.

Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktorius 2019 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. T1-1683-(1.1.) „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos kuravimo sričiai priskiriamų reglamentuojamų profesijų, išskyrus vaistininko ir vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) profesijas, profesinės kvalifikacijos pripažinimo“ patvirtintas Bendrosios praktikos slaugytojo profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal bendrosios praktikos slaugytojo profesiją ar laikinai ir kartais teikti bendrosios praktikos slaugos paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja bendrosios praktikos slaugytojų profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesą Lietuvoje.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai:

1. Pakeisti Įstatymo 29 straipsnio 3 dalį nurodant aktualų *Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos* pavadinimą.

2. Pakeisti Įstatymo 31 straipsnį 4 dalį nurodant konkrečius formalios kvalifikacijos įrodymus, patvirtinančius specialios tobulinimo programos baigimą po vidurinio ugdymo, kuriuos turintys Rumunijoje tam tikrą rengimą baigę bendrosios praktikos slaugytojai galėtų naudotis specialiosiomis įgytomis teisėmis pagrįstu automatinio profesinės kvalifikacijos pripažinimu, nereikalaujant įrodyti profesinės patirties turėjimo. Tokiu būdu užtikrinamas Direktyvoje 2005/36/EB įtvirtintas automatinio profesinės kvalifikacijos pripažinimo principas ir garantuojama judėjimo laisvė bendrosios praktikos slaugytojams, atitinkantiems minimalius rengimus reikalavimus.

3. Pakeisti Įstatymo 6 priedą papildant jį nuoroda į Įstatymo projektu įgyvendinimą Direktyvą 2024/505.

4. Įstatymo projekto 4 straipsniu „Įstatymo taikymas“ užtikrinama, kad visi iki šio įstatymo įsigaliojimo Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų priimti sprendimai dėl Rumunijoje įgytų bendrosios praktikos slaugytojų kvalifikacijų, kurios neatitiko minimalių rengimo reikalavimų, pripažinimo galioja ir po šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Priėmus Įstatymo projektą Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos kaip ir iki šiol, taip ir toliau vykdys bendrosios praktikos slaugytojų profesinės kvalifikacijos pripažinimą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478, ir Aprašo nuostatomis. Minėtos tarnybos priimti sprendimai arba jų nepriėmimas gali būti skundžiami Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų

pripažinimo apeliacinei komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Galima priimto įstatymo įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto priėmimas neturės neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai, priešingai – pasiūlymai dėl nuostatų sudarys galimybę konkrečias sąlygas atitinkantiems bendrosios praktikos slaugytojams būti pripažintiems pagal automatinę profesinės kvalifikacijos pripažinimo principą ir taip užtikrins spartesnę ir paprastesnę bendrosios praktikos slaugytojų įsiliejimą į Lietuvos darbo rinką.

Pažymėtina, kad nuo 2004 m. iki 2024 m. gegužės mėnesio 1 d. Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija nebuvo gavusi prašymų pripažinti Rumunijoje bendrosios praktikos slaugytojų rengimą baigusią specialistų profesinės kvalifikacijos.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus. Įstatymo projekte nepateikiama naujų sąvokų ir sąvokas įvardijančių terminų, todėl jie nevertintini Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai

Įstatymui įgyvendinti kitų teisės aktų priimti nereikės. Priėmus Įstatymo projektą Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos kaip ir iki šiol, taip ir toliau vykdys bendrosios praktikos slaugytojų profesinės kvalifikacijos pripažinimą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478, ir Aprašo nuostatomis

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo negauta.

15. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: „reglamentuojama profesija“, „profesinių kvalifikacijų pripažinimas“, „automatinio profesinės kvalifikacijos pripažinimo principas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Siekdama supaprastinti bendrosios praktikos slaugytojų, kurių kvalifikacija po įstojimo neatitiko būtiniausių rengimo reikalavimų, kvalifikacijos pripažinimą, Rumunija, remdamasi 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą, 36 konstatuojamojoje dalyje pateikta rekomendacija, parengė specialią tobulinimo programą.

Minėtą programą Rumunija pradėjo taikyti nacionalinio švietimo ministro ir sveikatos apsaugos ministro bendruoju įsakymu Nr. 4317/943/2014¹. Ji buvo patvirtinta Rumunijos slaugytojų, akušerių ir gydytojų padėjėjų draugijos, taip pat nacionalinio švietimo ministro įsakymu Nr. 5114/2014².

Programos turinys buvo aptartas su Europos Komisija ir valstybių narių ekspertais prieš pradėdant ją įgyvendinti. Ekspertai išnagrinėjo ankstesnį bendrosios praktikos slaugytojų rengimą Rumunijoje povidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo lygmenimis, kad įvertintų, kiek jis atitiko Direktyvoje 2005/36/EB nustatytus minimalius rengimo reikalavimus. Tobulinimo programa buvo atitinkamai parengta nustatytoms spragoms pašalinti. Siekdamas įgyvendinti šią tobulinimo programą povidurinio ugdymo lygmeniu, 2013–2014 m. Rumunijos Švietimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Rumunijos slaugytojų, akušerių ir gydytojų padėjėjų draugija ir Nacionalinė ligoninių akreditavimo komisija surengė aštuonis instruktorių rengimo seminarus, kuriuose dalyvavo ekspertai iš penkių valstybių narių.

Tobulinimo programa pradėta 2014–2015 mokslo metais. Rumunijos švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos duomenimis, iki 2018–2019 mokslo metų pabaigos ją užbaigė 23 aukštojo mokslo absolventai ir daugiau kaip 3 000 povidurinio ugdymo absolventų.

Rumunijos profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių Europos profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių darbo grupėje pateikė visus formalios kvalifikacijos po vidurinio ugdymo įrodymus, nurodant nacionalinio švietimo ministro įsakyme Nr. 5114/2014 dėl specialiosios pirminio rengimo tobulinimo programos. Minėta informacija buvo perduota Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos specialistams, atsakingiems už

¹ 2014 m. rugpjūčio 11 d. švietimo ministro ir sveikatos apsaugos ministro bendrasis įsakymas Nr. 4317/943/2014 dėl specialiosios pirminio rengimo tobulinimo programos, skirtos bendrosios praktikos slaugytojams (po vidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo absolventams), įgijusiems kvalifikaciją iki 2007 m. sausio 1 d., patvirtinimo (2014 m. rugpjūčio 26 d. Rumunijos oficialusis leidinys Nr. 624).

² Nacionalinio švietimo ministro įsakymas Nr. 5114/2014 dėl specialiosios pirminio rengimo tobulinimo programos, skirtos bendrosios praktikos slaugytojams (po vidurinio ugdymo absolventams), įgijusiems kvalifikaciją iki 2007 m. sausio 1 d., organizavimo, vykdymo ir užbaigimo metodikos patvirtinimo (2015 m. sausio 6 d. Rumunijos oficialusis leidinys Nr. 5).

bendrosios praktikos slaugytojų profesinių kvalifikacijų, įgytų užsienio valstybėse, pripažinimą Lietuvos Respublikoje.
